

Dosarul nr.2c-120/2024
PIGD nr.2-24052436-09-2c-18062024

H O T Ă R Ă R E **În numele Legii**

16 august 2024

mun.Bălți

Colegiul Civil al Judecătoriei Bălți, sediul Central,

În componența:

Președintele ședință, judecător:

Balan Eduard

Judecătorii:

Ghercavii Svetlana, Dubceac Snejana

Grefier:

Cotos-Melnițchi Tatiana

examinând în procedura contencioasă, cererea de chemare în judecată înaintată de Ministerul Justiției către Partidul Politic „ȘANSĂ”, intervenient accesoriu Comisia Electorală Centrală, privind dispunerea limitării activității,

c o n s t a t ă:

1. La data de 14 mai 2024 Ministerul Justiției al R.Moldova a înaintat la Judecătoria Chișinău sediul Centru cerere de chemare în judecată împotriva Partidului Politic „ȘANSĂ”, intervenient accesoriu Comisia Electorală Centrală, privind dispunerea limitării activității.
2. În motivarea cererii invocă că la 23 aprilie 2024, la sesizarea Comisiei Electorale Centrale, Ministerul Justiției a solicitat printr-o cerere scrisă organului de conducere al Partidului Politic „ȘANSĂ” să prezinte în termen de 15 zile Comisiei Electorale Centrale informațiile și actele menționate în Hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 2240 din 14 februarie 2024, precum și în Raportul cu privire la rezultatele controlului complex al finanțării campaniei electorale a concurentului electoral Partidul Politic „ȘANSĂ” pentru alegerile locale generale din 5 noiembrie 2023, cu informarea Ministerului Justiției în termenul indicat asupra acțiunilor întreprinse urmare a prezentei cereri.
3. Menționează, că prin Hotărârea nr. 1550 din 8 noiembrie 2023, Comisia Electorală Centrală, a dispus efectuarea controlului complex al finanțării campaniei electorale aferente alegerilor locale generale din 5 noiembrie 2023 a concurentului electoral Partidul Politic „ȘANSĂ”. În acest scop, fiind emisă dispoziția președintelui Comisiei Electorale Centrale nr. 105-a din 13 noiembrie 2023, conform căreia, controlul s-a realizat în perioada 17

noiembrie 2023 – 17 ianuarie 2024 la sediul Comisiei Electorale Centrale. În rezultatul controlului a fost adoptat Raportul cu privire la rezultatele controlului complex al finanțării campaniei electorale a concurentului electoral Partidul Politic „ȘANSĂ” pentru alegerile locale generale din 5 noiembrie 2023, aprobat prin Hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 2240 din 14 februarie 2024. În Hotărârea nr. 2240 din 14 februarie 2024 se indică că reprezentanții Partidului Politic „ȘANSĂ” nu au cooperat cu autoritatea electorală, nu au dat curs solicitării Comisiei de a se înfățișa la sediul acesteia și nu au prezentat actele care le-au fost cerute.

4. Totodată, invocă reclamantul că în rezultatul controlului au fost identificate neajunsuri, printre care, 71 donatori persoane fizice al concurentului electoral Partidul Politic „ȘANSĂ”, care nu aveau înregistrate la autoritățile competente venituri corespunzătoare în raport cu mijloacele financiare donate. Probele acumulate au permis grupului de control să tragă concluzia că normele legale privind condițiile și modul de susținere financiară a campaniei electorale nu au fost respectate, fiind depășită de către respectivii donatori cota procentuală a donației cu mai mult de 30% față de venitul legal obținut în anul calendaristic precedent. La fel, au fost identificați alți 7 donatori persoane fizice care nu se aflau pe teritoriul Republicii Moldova, însă figurau în Registrul de evidență a donațiilor în numerar, parte componentă a Raportul final al concurentului electoral Partidul Politic „ȘANSĂ” privind finanțarea campaniei electorale pentru alegerile locale generale din 5 noiembrie 2023. În perioada campaniei electorale, Partidul Politic „ȘANSĂ” a declarat donații în numerar în sumă totală de 2 857 120, 00 lei, precum și donații prin transfer în sumă totală de 294 853,50 lei.
5. Menționează reclamantul că la fel s-a stabilit, potrivit datelor furnizate de Serviciul Fiscal de Stat către Comisia Electorală Centrală, că în perioada 17.10.2023 - 07.12.2023, contribuabilul Partidul Politic „ȘANSĂ” nu a eliberat documente primare cu regim special (bonuri de plată). Comisia nu a dispus de informații dacă tranzacțiile de percepere ale donațiilor au fost efectuate prin intermediul echipamentului de casă și control pe care partidul îl deținea și se afla în evidența Serviciului Fiscal de Stat cu numărul J312002026 din 17 octombrie 2023. Prin urmare, au fost ridicate suspiciuni rezonabile de către Comisia Electorală Centrală că toate donațiile primite de la persoane fizice au fost colectate în lipsa documentelor primare cu regim special și altor înregistrări obligatorii prevăzute de lege.
6. Totodată, la data de 5 ianuarie 2024, având acumulate probe și în temeiul art. 49 alin. (1) din Codul contravențional nr. 218/2008, agenții constatatori din cadrul Comisiei au pornit și înregistrat procese contravenționale în privința conducătorului Partidului Politic „ȘANSĂ”, domnul Lungu Alexei, și

trezorerului acestuia, doamna Caprari Tatiana. Tot la data de 5 ianuarie 2024, în temeiul art. 481 alin. (6) din Codul contravențional, pentru prezentarea neveridică a informației în Raportul final al concurentului electoral Partidul Politic „ȘANSĂ” privind finanțarea campaniei electorale pentru alegerile locale generale din 5 noiembrie 2023, agenții constatatori din cadrul Comisiei au pornit și înregistrat procese contravenționale în privința persoanelor cu funcție de răspundere din cadrul partidului politic „ȘANSĂ”.

7. În rezultat, Comisia Electorală Centrală a adoptat Hotărârea nr. 2240 din 14 februarie 2024, prin care a sesizat Ministerul Justiției în vederea întreprinderii acțiunilor în condițiile art. 21 alin. (2) și (3) din Legea nr. 294/2007 privind partidele politice.
8. În baza sesizării, Ministerul Justiției a solicitat prin cererea nr. 01/3821 din 23 aprilie 2024 organului de conducere al Partidului Politic „ȘANSĂ” să prezinte în termen de 15 zile Comisiei Electorale Centrale informațiile și actele menționate în Hotărârea nr. 2240 din 14 februarie 2024 și Raportul cu privire la rezultatele controlului complex al finanțării campaniei electorale a concurentului electoral Partidul Politic „ȘANSĂ” pentru alegerile locale generale din 5 noiembrie 2023.
9. La 08 mai 2024, Partidul Politic „ȘANSĂ” a expediat în adresa Ministerului Justiției copia scrisorii înregistrate la Comisia Electorală Centrală cu nr. CEC-7/13870 din 08 mai 2024 privind prezentarea anumitei informații și copii de pe actele interne.
10. La 14 mai 2024, prin scrisoarea nr. CEC-8/4996, Comisia Electorală Centrală a informat Ministerul Justiției că materialele remise de Partidul Politic „ȘANSĂ” sunt doar copiile actelor solicitate, care nu pot fi analizate prin prisma autenticității, respectiv, nu sunt conforme pentru efectuarea controlului.
11. Invocă reclamantul că a solicitat organului de conducere al Partidului Politic „ȘANSĂ” să prezinte în termen de 15 zile Comisiei Electorale Centrale informațiile și actele menționate în Hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 2240 din 14 februarie 2024, precum și în Raportul cu privire la rezultatele controlului complex al finanțării campaniei electorale a concurentului electoral Partidul Politic „ȘANSĂ”, însă, cerința Ministerului Justiției nu a fost îndeplinită în conformitate.
12. Astfel, consideră reclamantul că Partidul Politic „ȘANSĂ” nu s-a conformat nici cerințelor Comisiei Electorale Centrale, nici ale Ministerului Justiției, ingerința fiind necesară într-o societate democratică, aplicată comportamentului Partidului Politic „ȘANSĂ” ce aduce prejudicii grave pluralismului politic și principiilor democratice fundamentale.

13. Solicită reclamantul dispunerea limitării activității Partidului Politic „ȘANSĂ” pe un termen de 6 luni.
14. Ca temei de drept invocă reclamantul prevederile art. 21 alin. (1), (1¹), (2) și (3) din Legea nr. 294/2007 privind partidele politice.
15. La data de 16 mai 2024 Ministerul Justiției al R.Moldova a înaintat cerere de completare și concretizare a acțiunii, prin care a solicitat dispunerea limitării activității Partidului Politic „ȘANSĂ” pe un termen de 6 luni, în ceea ce privește informarea opiniei publice despre activitatea sa; propagarea ideilor, scopurilor, obiectivelor cuprinse în Programul și Statutul său; fondarea și dispunerea de organe proprii mass-media; desfășurarea activității editoriale; desfășurarea mitingurilor, demonstrațiilor, oricăror alte întruniri și manifestații; participarea prin înăntarea de candidați și prin desfășurarea campaniilor electorale la alegerile prezidențiale, parlamentare și locale; organizarea conform legislației electorale; participarea prin reprezentanții săi la conducerea statului; folosirea tuturor tipurilor de depuneri bancare, cu excepția cazurilor când sunt necesare decontări cu contractanții, decontări aferente îndeplinirii contractelor individuale de muncă, decontări pentru repararea prejudiciilor cauzate prin acțiunile partidului politic, decontări pentru plata impozitelor, taxelor și amenzilor.
16. Reclamantul își întemeiază cererea de concretizare a acțiunii pe prevederile art. 17 alin. (1), art. 21 alin. (5) din Legea nr. 294/2007 privind partidele politice.
17. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 29 mai 2024 cererea de chemare în judecată înaintată de Ministerul Justiției al R.Moldova împotriva Partidului Politic „ȘANSĂ”, intervenient accesoriu Comisia Electorală Centrală, privind dispunerea limitării activității, a fost strămutată la Judecătoria Bălți sediul Central, conform competenței jurisdicționale.
18. Prin încheierea Colegiului Civil al Judecătoriei Bălți din 19 iunie 2024, cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Ministerul Justiției al R.Moldova împotriva Partidului Politic „ȘANSĂ”, intervenient accesoriu Comisia Electorală Centrală privind dispunerea limitării activității, a fost primită spre examinare, cu fixarea ședinței de judecată pentru data de 21 iunie 2024 ora 10.00.
19. Intervenientul accesoriu Comisia Electorală Centrală a depus referință la cererea de chemare în judecată, în care a indicat că în perioada 18 septembrie 2023 - 6 noiembrie 2023, CEC a fost în repetate rânduri sesizată de către Serviciul de Informații și securitate, Inspectoratele de Poliție ale Inspectoratului General de Poliție, Direcția de poliție a municipiului Chișinău, cetățeni ai Republicii Moldova în legătură cu existența semnelor de încălcare a cadrului normativ de către concurentul electoral aferent alegerilor locale generale din

5 noiembrie 2023, fiindu-i solicitată întreprinderea măsurilor în privința respectivului partid în limita competențelor prevăzute de lege. Ca urmare, prin adresa nr. CEC-8/3452 din 28 octombrie 2023, Comisia a invitat Partidul Politic „ȘANSĂ” să participe la ședința Comisiei preconizată pentru data de 30 octombrie 2023, în vederea examinării sesizărilor Serviciului de Informații și Securitate, Inspectoratelor de Poliție ale IGP, Direcției de poliție a municipiului Chișinău, cetățenilor Republicii Moldova, în legătură cu existența semnelor de încălcare a cadrului normativ de către concurentul electoral Partidul Politic „ȘANSĂ”. Examinând materialele organelor de drept referitoare la cazurile sesizate, Comisia Electorală Centrală a adoptat hotărârea nr. 152 din 30 octombrie 2023, prin care a constatat că reprezentanții Partidului Politic „ȘANSĂ” au încălcat art. 54 alin. (5)-(6) Codul Electoral. Astfel, suspiciunile privind corectitudinea finanțării campaniei electorale a concurentului electoral urmau a fi înlăturate sau confirmate printr-o misiune de control, care să aibă drept sarcină verificarea legalității finanțării campaniei electorale aferente alegerilor locale generale din 5 noiembrie 2023 a concurentului electoral Partidul Politic „ȘANSĂ”, pentru întreaga perioadă de raportare. Conform hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 1550 din 8 noiembrie 2023, s-a inițiat efectuarea controlului complex al finanțării companiei electorale aferente alegerilor locale generale din 5 noiembrie 2023 a concurentului electoral Partidul Politic „ȘANSĂ”.

20. Prin scrisoarea nr. CEC-8/3670 din 10 noiembrie 2023, Comisia i-a comunicat hotărârea respectivă Partidului Politic „ȘANSĂ”, prin intermediul poștei electronice la adresa: partidulsansa@gmail.com. În scopul efectuării controlului, a fost emisă dispoziția președintelui Comisiei Electorale Centrale nr. 105-a din 13 noiembrie 2023, conform căreia controlul s-a stabilit să se desfășoare în perioada 17 noiembrie 2023 - 17 ianuarie 2024 la sediul Comisiei Electorale Centrale. Ulterior, prin scrisoarea nr. CEC-8/3742 din 15 noiembrie 2023, Comisia i-a comunicat partidului la aceeași adresă de e-mail (partidulsansa@gmail.com) dispoziția președintelui Comisiei Electorale Centrale nr. 105-a din 13 noiembrie 2023 cu privire la efectuarea controlului complex asupra finanțării campaniei electorale a concurentului electoral Partidul Politic „ȘANSĂ” în perioada 16 noiembrie 2023 - 17 ianuarie 2024. Întrucât reprezentanții Partidului Politic „ȘANSĂ” nu s-au înfațișat la ședința de prezentare a misiunii de control, membrul grupului de control al comisiei l- a apelat de două ori pe președintele partidului Alexei Lungu, apeluri fiind respinse. Din această cauză, grupul de control creat prin dispoziția menționată mai sus nu a avut acces direct la toate registrele contabile și/sau documentele primare care au stat la baza înregistrărilor contabile deținute de concurentul electoral. Respectiv, controlul s-a limitat doar la examinarea

datelor din rapoartele financiare ale concurentului electoral Partidul Politic „ȘANSĂ”, a informațiilor oficiale suplimentare primite la solicitarea Comisiei de la Serviciul Fiscal de Stat, Inspectoratul General al poliției de Frontieră și a celor colectate de grupul de control. Astfel, conform datelor furnizate de Serviciul Fiscal de Stat, Comisia a constatat că în perioada 17.10.2023-07.12.2022 Partidul Politic „ȘANSĂ”, în calitate de contribuabil, nu a eliberat documente primare cu regim special (bonuri de plată) și prin urmare, nu este clar dacă au fost colectate alte acte obligatorii, cum ar fi declarațiile privind donațiile în numerar și acceptarea mijloacelor financiare. La data de 5 ianuarie 2024, având acumulate probe și în temeiul art. 49 alin.1 Cod Contravențional, agenții constatatori din cadrul Comisiei au pornit și înregistrat procese contravenționale în privința conducătorului Partidul Politic „ȘANSĂ”, Lungu Alexei și trezorerierul acestuia doamna Caprari Tatiana. De asemenea, tot la data de 5 ianuarie 2024, în temeiul art. 48¹ alin. (6) din Codul contravențional nr. 218/2008, pentru prezentarea neveridică a informației în *Raportul final al concurentului electoral Partidul Politic „ȘANSĂ” privind finanțarea campaniei electorale pentru alegerile locale generale din 5 noiembrie 2023*, în speță indicarea în calitate de donatori a unor persoane fizice care în momentul donației în numerar, potrivit datelor prezentate de Inspectoratul Poliției de Frontieră, nu se aflau pe teritoriul Republicii Moldova, agenții constatatori din cadrul Comisiei au pornit și înregistrat procese contravenționale în privința persoanelor cu funcție de răspundere din cadrul partidului politic numit.

21. Invocă reprezentantul că prin hotărârea nr. 2240 din 14 februarie 2024, Comisia Electorală Centrală a aprobat raportul privind rezultatele controlului complex al finanțării campaniei electorale a concurentului electoral Partidul Politic „ȘANSĂ” pentru alegerile locale generale din 5 noiembrie 2023, menționează că a fost aprobat la ședința grupului de control din 17 ianuarie 2024, redactat de membrii grupului de control și semnat în versiunea finală la 18 și 22 ianuarie.
22. Comisia a reținut prevederile pct. 87 din Regulamentul privind finanțarea grupurilor de inițiativă și a campaniilor electorale, aprobat prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 1185/2023, conform căruia „în scopul verificării și examinării rapoartelor privind finanțarea grupurilor de inițiativă și a campaniilor electorale, Comisia Electorală Centrală sau, după caz, consiliul electoral de circumscripție are dreptul să solicite, în condițiile legii, subiecților care au prezentat rapoartele financiare, autorităților și instituțiilor publice, agenților economici/persoanelor juridice private informații necesare în limita competenței sale, iar aceștia sunt obligați să prezinte informațiile solicitate în termenul indicat, dar nu mai târziu de 48 de ore din momentul

solicitării. În acest sens, partidul nu a prezentat actele solicitate de Comisie prin adresa nr. CEC-8/3742 din 15 noiembrie 2023, și anume: 1) hotărârea de înregistrare; 2) codul de identificare fiscal; 3) actul de proprietate / contract de închiriere a spațiului în care și-a desfășurat activitatea concurentul electoral; 4) rechizitele contului „Destinat grupului de inițiativă”/„Fond electoral” și denumirea băncii în care este deschis contul; 5) registrul de inventar; 6) bilanțul, registrul de casă și alte registre contabile și documente primare care au stat la baza înregistrărilor contabile; 7) registrul donațiilor de la persoane fizice și declarațiile pe propria răspundere ale donatorilor; 8) registrul donațiilor de la persoane juridice; 9) registrul privind donațiile în numerar; borderoul donațiilor rambursate ca urmare a depășirii plafoanelor stabilite de Codul Electoral; 10) registrul donațiilor sub formă de proprietăți, bunuri, mărfuri, obiecte, lucrări sau servicii gratuite ori în condiții mai avantajoase decât valoarea comercială sau de piață; documentele privind alte surse de venit (chitanțe, contracte, fișe de evidență) și 11) extrasul din contul bancar confirmat de bancă. În această situație, Comisia prin hotărârea nr. 2240 din 14 februarie 2024 „pentru aprobarea raportului privind rezultatele controlului complex al finanțării campaniei electorale aferente alegerilor locale generale din 5 noiembrie 2023 a concurentului electoral Partidul Politic „ȘANSĂ”, a soliciat Ministerului Justiției întreprinderea tuturor măsurilor ce se impun pentru a obliga Partidul Politic „ȘANSĂ” să prezine Comisiei informațiile și actele menționate supra, iar dacă nu le va prezenta, să inițieze procedurile de limitare a activității acestuia, în condițiile art. 21 alin. (2) și (3) din Legea privind partidele politice. Prin scrisoare fără număr semnată de președintele Partidului Politic „ȘANSĂ”, Comisiei i-au fost prezentate materialele în copie. Ulterior, prin scrisoarea înregistrată la Comisie sub nr. CEC-7/13949 din 16 mai 2024, Partidul Politic „ȘANSĂ” a remis aceleași acte, doar că în copii autentificate. Menționează intervenientul că materialele remise Comisiei Electorale Centrale sunt copii de pe actele solicitate. Prin urmare nu pot fi analizate prin prisma autenticității, ceea ce permite a concluziona că nu sunt conforme pentru efectuarea controlului. Fiind contrapuse datele privind data efectuării donației din Registrul de evidență a donațiilor în numerar și Declarațiile privind donația în numerar și acceptarea mijloacelor financiare, prezentate Comisiei doar în copii autentificate, au fost constatate date diferite, care au trezit suspiciuni rezonabile că o bună parte din donațiile primite de la persoane fizice au fost colectate în lipsa documentelor primare cu regim special și altor înregistrări obligatorii prevăzute de lege, precum și cu falsificarea actelor în procesul de colectare a donațiilor. La fel invocă intervenientul că procuratura Anticorupție conduce urmărirea penală în cauza penală nr. 2023970322

pornită în legătură cu finanțarea ilegală a concurentului electoral Partidul Politic „ȘANSĂ” în cadrul alegerilor locale generale din 5 noiembrie 2023, conform semnelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 181³ Codul Penal.

23. În sensul celor descrise supra invocă intervenientul că deși a fost citat în mod repetat Partidului Politic „ȘANSĂ” nu a depus nici un efort pentru a-și alinia comportamentul la standardele democratice și a continuat să încalce legea în mod deliberat. Consideră că această atitudine continuă sfidătoare și lipsa de responsabilitate reprezintă fundamentul pentru a-i aplica măsura limitării activității acestuia pe un termen de 6 luni.
24. La data de 21 iunie 2024 pârâul Partidului Politic „ȘANSĂ” a depus referință la cererea de chemare în judecată, în care a indicat că circumstanțele de fapt expuse în cerere nu corespund adevărului, iar normele legale au fost interpretate și aplicate eronat. Chiar dacă pârâul nu este de acord cu procedura inițiată de către organul electoral, totuși Partidul politic „Șansă” s-a conformat prevederilor legale și a expediat în adresa Comisei Electorale Centrale informațiile solicitate. Despre acest fapt a fost informat și Ministerul Justiției. Obiectul cauzei este presupusa nprezentare a unor acte financiare ale concurentului electoral partidul politic „ȘANSĂ” din perioada campaniei eelectorale pentru alegerile locale din 5 noiembrie 2024. În acest sens, menționează că Partidului Politic „ȘANSĂ” nici nu mai deținea calitatea de concurent electoral și prevederile legale cu privire la finanțarea campaniei electorale deja nu puteau fi aplicate și imputate. Pe data de 3 noiembrie 2023 prin dispoziția Comisiei pentru Situații Excepționale nr. 92, a fost anulată înregistrarea în calitate de concurent electoral al partidului politic „Șansă” și au fost excluși din alegeri toți candidații. Astdfel, odată cu această decizie, Comisia eelectorală Centrală a dispus retragerea oficială a Partidului Politic „ȘANSĂ”, din toate procesele electorale. Mai mult ca atât, faptul că PP „Șansă” deja nu mai are statut de concurent electoral este confirmat chiar de CEC prin hotărârea sa nr. 1576 din 12 noiembrie 20231. Prin această hotărâre, organul eelectoral a confirmat faptul că partidul deja nu mai este subiect abilitat de a adepune contestații deoarece nu mai deține de statut de concurent electoral. Remarcă faptul că aceste concuzii au fost reținute și de către toate instanțele de judecată, până la curtea Supremă de Justiție în procesle eînaintate cu privire la infirmarea rezultatelor alegerilor.
25. Totodată, invocă pârîtul că reclamantul face trimitere la hotărârea CEC nr. 1550 din 8 noiembrie. Această hotărâre se referă exclusiv la finanțarea campaniei electorale ale concurentului Partidului Politic „ȘANSĂ”. Prin dememrsul CEC din 15 noiembrie 2023 de la pârât au fost solciitate documentele financiare respective. Prin hotărârea CEC nr. 2240 din 14

februarie 2024 a fost aprobat un raport privind controlul financiar, cu sesizarea Serviciului fiscal și ministerului justiției. Suplimentar CEC a informat că au fost aplicate sancțiuni contravenționale, fiind stabilite 71 de sancțiuni în perioada 11-12 ianuarie 2024. Cec a inițiat și alte procese contravenționale împotriva partidului. Astfel, se constată că pentru presupusele încălcări financiare concurentul electoral a fost deja sancționat - și cu anularea înregistrării dar și cu sancțiuni contravenționale separate. Urmare a adresării Ministerului Justiției la 8 mai 2024 pârâțul a expediat în adresa CEC materialele solicitate. CEC însă a considerat că materialele nu corespund anumitor cerințe, fie că nu sunt toate originalele, fie că nu sunt autentificate. Astfel, Partidului Politic „ȘANSĂ” a expediat repetat materialele solicitate cu autentificarea actelor. În pofida faptului că pârâțul s-a conformat și a expediat toate actele solicitate, totuși atât CEC cât și Ministerul Justiției, fără să mai analizeze documentele, fără să vină cu careva explicații cu privire la forma necesară, au demarat imediat procedura limitării activității partidului politic.

26. În cadrul ședinței de judecată reprezentantul reclamantului Ministerului Justiției, Pantea Daniel a susținut cererea de chemare în judecată pe motivele de drept și de fapt invocate, solicitând dispunerea limitării activității Partidului Politic „ȘANSĂ” pe un termen de 6 luni, în ceea ce privește informarea opiniei publice despre activitatea sa; propagarea ideilor, scopurilor, obiectivelor cuprinse în Programul și Statutul său; fondarea și dispunerea de organe proprii mass-media; desfășurarea activității editoriale; desfășurarea mitingurilor, demonstrațiilor, oricăror alte întruniri și manifestații; participarea prin înăntarea de candidați și prin desfășurarea campaniilor electorale la alegerile prezidențiale, parlamentare și locale; organizarea conform legislației electorale; participarea prin reprezentanții săi la conducerea statului; folosirea tuturor tipurilor de depuneri bancare, cu excepția cazurilor când sunt necesare decontări cu contractanții, decontări aferente îndeplinirii contractelor individuale de muncă, decontări pentru repararea prejudiciilor cauzate prin acțiunile partidului politic, decontări pentru plata impozitelor, taxelor și amenzilor.
27. Reprezentanții intervenientului accesoriu Comisiei Electorale Centrale, Nastas Ruslan și Brînză Ion, la fel au solicitat admiterea cererii de chemare în judecată pe motivele invocate în referință.
28. Reprezentantul pârâțului Partidului Politic „ȘANSĂ”, avocatul Banaru Vadim, în ședința de judecată a pledat pentru respingerea cererii de chemare în judecată pe motivele invocate în referință. Suplimentar avocatul a invocat că la moment sediul Partidului Politic „ȘANSĂ” este mun. Chișinău str. Iuri

Gagarin nr.1 ap. 70, astfel consideră că acesta este un aspect important pe care Colegiul urmează să-l ia în considerație la adoptarea soluției pe caz.

Aprecierea Colegiului Civil:

29. Audiind participanții la proces, studiind materialele dosarului și înscrisurile administrate, analizând argumentele expuse în acțiune și în referința depusă, Colegiul Civil conchide că, acțiunea urmând a fi admisă parțial, din următoarele considerente:
30. Conform jurisprudenței CtEDO instanța de judecată, potrivit regulilor unui proces echitabil, pornind de la aprecierea rolului determinant al concluziilor sale, are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii (Hirro Balani c.Spaniei, nr.18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis v.Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).
31. În conformitate cu prevederile art. 12 alin. (1) Cod de procedură civilă, *Instanța judecătorească soluționează cauzele civile în temeiul Constituției Republicii Moldova, al tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, al hotărârilor și deciziilor Curții Europene a Drepturilor Omului, al hotărârilor Curții Constituționale, al legilor organice și ordinare, al hotărârilor Parlamentului, al decretelor Președintelui Republicii Moldova, al hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, al actelor normative ale ministerelor, ale altor autorități administrative centrale și ale autorităților administrației publice locale. În cazurile prevăzute de lege, instanța aplică uzanțele dacă acestea nu contravin ordinii publice și bunelor moravuri.*
32. La data de 14 mai 2024 Ministerul Justiției al R.Moldova a înaintat la Judecătoria Chișinău sediu Centru cerere de chemare în judecată împotriva Partidului Politic „ȘANSĂ”, intervenient accesoriu Comisia Electorală Centrală, privind dispunerea limitării activității.
33. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 29 mai 2024 cererea de chemare în judecată înaintată de Ministerul Justiției al R.Moldova împotriva Partidului Politic „ȘANSĂ”, intervenient accesoriu Comisia Electorală Centrală, privind dispunerea limitării activității, a fost strămutată la Judecătoria Bălți, sediul Central, conform competenței jurisdicționale.
34. Prin încheierea Colegiului Civil al Judecătoriei Bălți, sediul central din 19 iunie 2024, cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Ministerul Justiției al R.Moldova împotriva Partidului Politic „ȘANSĂ”, intervenient accesoriu Comisia Electorală Centrală privind dispunerea limitării activității, a fost primită spre examinare.
35. Primordial Colegiul menționează că, în cadrul examinării cauzei pârâtului Partidului Politic „ȘANSĂ”, a prezentat extrasul din Registrul de Stat al

persoanelor juridice din 22.07.2024, potrivit căruia sediul Partidului Politic „ȘANSĂ” este mun. Chișinău str. Iuri Gagarin nr.1 ap.70 (f.d 83 volIII).

36. Potrivit art. 43 alin. (1) Cod de procedură civilă, *Cauza pe care instanța a reținut-o spre judecare, cu respectarea normelor de competență, se soluționează de aceasta în fond, inclusiv în cazul devenirii ei ulterioare de competența unei alte instanțe.*
37. Astfel, deși la momentul judecării cauzei, sediul Partidului Politic „ȘANSĂ” este în mun. Chișinău, Colegiul întemeiat a reținut cauza spre examinare, reieșind din prevederile art. 43 alin.(1) Cod de procedură civilă, dat fiind faptul că la data examinării cauzei în fond, sediul Partidului Politic „ȘANSĂ” era mun. Bălți str. Ștefan cel Mare și Sfint 5 ap. 31.
38. Din actele cercetate în cadrul examinării cauzei Colegiul Civil denotă următoarea stare de fapt:
39. Prin Hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 1550 din 8 noiembrie 2023, s-a dispus efectuarea controlului complex al finanțării campaniei electorale aferente alegerilor locale generale din 5 noiembrie 2023 a concurentului electoral Partidul Politic „ȘANSĂ”. În acest scop, fiind emisă dispoziția președintelui Comisiei Electorale Centrale nr. 105-a din 13 noiembrie 2023, conform căreia, controlul s-a realizat în perioada 17 noiembrie 2023 – 17 ianuarie 2024 la sediul Comisiei Electorale Centrale. (f.d. 138-145)
40. Ulterior, prin scrisoarea nr.CEC-8/ 3742 din 15 noiembrie 2023, Comisia Electorală Centrală a solicitat acte în original și copii autentificate în ședința din 17 noiembrie 2023, orele 9.00, - scrisoare, la care Partidul Politic „Șansă” nu a reacționat nici întrun fel. (f.d.151)
41. În rezultatul controlului a fost adoptat Raportul din 18.01.2024 cu privire la rezultatele controlului complex al finanțării campaniei electorale a concurentului electoral Partidul Politic „ȘANSĂ” pentru alegerile locale generale din 5 noiembrie 2023, aprobat prin Hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 2240 din 14 februarie 2024.
42. În urma efectuării controlului membrii grupului de control au formulat următoarele recomandări: 1) Transmiterea raportului de către membrii Comisiei Electorale Centrale pentru analiză, dispunerea publicării acestuia pe pagina Comisiei Electorale Centrale dar și examinarea raportului la una din ședințele Comisiei de invitare a persoanelor responsabile din partea Partidul Politic „ȘANSĂ”, în speță a președintelui și trezorerului. 2) În cazul prezentării de către Partidul Politic „ȘANSĂ” a documentelor primare contabile, dispunerea de către Comisia Electorală Centrală a efectuării unui control repetat detaliat a acestora. 3) Inițierea procedurilor de revizuire a accesului funcționarilor din cadrul DSCFPPCE a comisiei Electorale Centrale la informațiile deținute de alte autorități publice, în speță Casa

Națională de Asigurări Sociale. 4) Stablirea unor acorduri interinstituționale cu autorități publice în procesul de control și supraveghere pentru a evita confuzii și recepționarea unor răspunsuri formale. 5) Sesizarea Serviciului Fiscal de Stat asupra situației de colectare a donațiilor de către Partidul Politic „ȘANSĂ” aparent în lipsa documentelor primare cu regim special (bonuri de plată). (f.d.22-30).

43. În rezultat, Comisia Electorală Centrală a adoptat Hotărârea nr. 2240 din 14 februarie 2024, prin care a sesizat Ministerul Justiției în vederea întreprinderii acțiunilor în condițiile art. 21 alin. (2) și (3) din Legea nr. 294/2007 privind partidele politice. (f.d. 18-21).
44. Astfel, în baza sesizării, Ministerul Justiției a solicitat prin cererea nr. 01/3821 din 23 aprilie 2024 organului de conducere al Partidului Politic „ȘANSĂ” să prezinte în termen de 15 zile Comisiei Electorale Centrale informațiile și actele menționate în Hotărârea nr. 2240 din 14 februarie 2024 și Raportul cu privire la rezultatele controlului complex al finanțării campaniei electorale a concurentului electoral Partidul Politic „ȘANSĂ” pentru alegerile locale generale din 5 noiembrie 2023. (f.d 9-12)
45. La data de 08 mai 2024 Partidul Politic „ȘANSĂ” a expediat în adresa Comisiei Electorale a RM anumite informații și acte, și anume: extrasul cu datele necesare, rechizitele contului electoral, registrul de inventar, registrul de casă, facturile fiscale, informațiile cu donații de la persoane fizice, declarațiile persoanelor, donațiile persoanelor juridice, donațiile sub formă de bunuri, act nr. 1-918262 eliberat de către Serviciul fiscal de Stat, alte acte deținute (f.d. 32).
46. La data de 14 mai 2024 Comisia Electorală Centrală a informat Ministerul Justiției, precum și președintele Partidului Politic „ȘANSĂ” că materialele remise în adresa Comisiei Electorale sunt doar copii ale actelor solicitate, prin urmare acestea nu pot fi analizate prin prisma autenticității, ceea ce permite a concluziona că acestea nu sunt conforme pentru efectuarea controlului. Totodată, ultimul a invocat că la data și ora indicată actele menționate nu au fost prezentate Comisiei. Având în vedere cele expuse, consideră că Partidul Politic „ȘANSĂ” nu s-a conformat atât solicitării Comisiei Electorale Centrale cât și cererii Ministerului Justiției. (f.d. 34-35)
47. Dat fiind faptul că Partidul Politic „ȘANSĂ” nu s-a conformat nici cerințelor Comisiei Electorale Centrale, nici ale Ministerului Justiției, ultimii la data de 14 mai 2024 s-au adresat cu prezenta cerere de chemare în judecată împotriva Partidului Politic „ȘANSĂ”, intervenient accesoriu Comisia Electorală Centrală, privind dispunerea limitării activității.
48. Conform art. 21 alin. (3) Legea cu privire la partidele politice, *Dacă organul de conducere al partidului politic nu a îndeplinit cerința Ministerului*

Justiției, activitatea partidului politic va fi limitată pe un termen de pînă la 6 luni prin hotărîrea definitivă a judecătoriei, la cererea Ministerului Justiției, care se depune în decurs de 5 zile după expirarea termenului stabilit conform prevederilor alin.(2).

49. Potrivit art. 112 alin. (2) Cod de procedură civilă, *Dacă ultima zi a termenului este nelucrătoare, acesta expiră în următoarea zi lucrătoare.*
50. Iar în conformitate cu prevederile art. 389 Cod Civil, *Dacă ultima zi a termenului este o zi de duminică, de sîmbătă sau o zi care, în conformitate cu legea în vigoare, la locul executării obligației este zi de odihnă, termenul expiră în următoarea zi lucrătoare.*
51. Astfel, conform art.111 alin. (1) lit.e) Codul Muncii, *În Republica Moldova zile de sărbătoare nelucrătoare sînt: d) ziua de luni la o săptămînă după Paște (Paștele Blajinilor).*
52. Reieșind din calendarul bisericesc (https://ortodox.md/calendar-crestin-ortodox/#google_vignette), Paștele în anul 2024 este sărbătorit la data de 4 mai, respectiv 13 mai era Paștele Blajinilor, zi de sărbătoare nelucrătoare.
53. Aici, Colegiul constată că dat fiind că Partidul Politic „ȘANSĂ” nu s-a conformat cerințelor Ministerului Justiției, ultimul s-a adresat cu prezenta cerere de chemare în judecată la data de 14 mai 2024, astfel s-a încadrat în termenul prevăzut de art. 21 alin. (3) Legea cu privire la Partidele politice.
54. Conform art.1 alin.(2) a Legii cu privire la Partidele politice, *Partidele politice, fiind institute democratice ale statului de drept, promovează valorile democratice și pluralismul politic, contribuie la formarea opiniei publice, participă, prin înaintarea și susținerea candidaților, la alegeri și la constituirea autorităților publice, stimulează participarea cetățenilor la alegeri, participă, prin reprezentanții lor, la exercitarea în mod legal a puterii în stat, desfășoară alte activități în conformitate cu legea.*
55. Analizând Hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 2240 din 14 februarie 2024, precum și Raportul cu privire la rezultatele controlului complex al finanțării campaniei electorale a concurentului electoral Partidul Politic „ȘANSĂ” pentru alegerile locale generale din 5 noiembrie 2023, Colegiul civil, relevă că la baza respectivei hotărâri au stat câteva tememiuri de drept: și anume art. 26 alin. (1) lit. d), art. 32 și art. 59 Cod Electoral.
56. Cu referire la temeiurile de drept invocate de Comisia Electorală Centrală, în hotărârea nr. 2240 din 14 februarie 2024, prevăzute de art. 26 alin. (1) lit. d) și art. 59 Cod Electoral, Colegiul reține următoarele:
57. Conform art. 26 alin. (1) lit. d) Codul electoral, *În calitate de organ independent de supraveghere și control privind finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale, Comisia Electorală Centrală: analizează și verifică informația din rapoartele prezentate în condițiile prezentului cod și*

ale Legii nr.294/2007 privind partidele politice, adoptă hotărâri executorii privind rezultatele verificării.

58. *Potrivit art. 59 alin (1-5) Cod Electoral, Supravegherea și controlul finanțării partidelor politice, a grupurilor de inițiativă și a campaniilor electorale au scopul de a verifica modul în care grupurile de inițiativă, concurenții electorali și participanții la referendum respectă cadrul normativ în perioada în care își desfășoară activitatea, inclusiv prin verificarea corectitudinii, a caracterului complet al informațiilor și a termenului prezentării rapoartelor financiare cu anexele de rigoare, în limitele celor declarate și prezentate de subiect. Controlul finanțării grupurilor de inițiativă și a campaniilor electorale are scopul de a verifica modul în care grupurile de inițiativă, concurenții electorali și participanții la referendum respectă cadrul normativ în perioada în care își desfășoară activitatea, inclusiv prin verificarea conținutului rapoartelor financiare și a documentelor primare contabile, sub aspectul corespunderii activităților de campanie desfășurate și reflectării tuturor veniturilor și cheltuielilor din perioada activității grupurilor de inițiativă și din campania electorală. Supravegherea și controlul privind finanțarea partidelor politice, a grupurilor de inițiativă și a campaniilor electorale sunt realizate la sediul comisiei sau la fața locului. În cazul manifestării dezacordului de către entitatea supusă controlului sau proprietarul (administratorul) imobilului unde urmează a fi desfășurat controlul la fața locului, se va înainta o acțiune în instanța de judecată de autorizare a controlului financiar la fața locului fără acordul entității supuse controlului sau al proprietarului (administratorului) imobilului. Comisia Electorală Centrală sau, după caz, consiliul electoral de circumscripție aprobă, prin hotărâre, rezultatele supravegherii sau ale controlului finanțării grupurilor de inițiativă și a campaniilor electorale, acestea fiind reflectate în raportul cu privire la rezultatele alegerilor. Controlul privind finanțarea partidelor politice, a grupurilor de inițiativă și a campaniilor electorale se realizează în baza unui ansamblu de metode și prevede operațiuni de organizare și desfășurare a controlului, precum și de valorificare a rezultatelor acestuia, cum ar fi: verificarea faptică, verificarea documentară, verificarea totală, verificarea parțială, verificarea tematică, verificarea operativă, verificarea prin contrapunere. Rezultatele controlului se aduc la cunoștință în termen de 6 luni din momentul confirmării rezultatelor alegerilor, care poate fi prelungit la necesitate.*
59. *Astfel, prin Hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 1550 din 8 noiembrie 2023, s-a dispus efectuarea controlului complex al finanțării campaniei*

electorale aferente alegerilor locale generale din 5 noiembrie 2023 a concurentului electoral Partidul Politic „ȘANSĂ”.

60. În rezultatul controlului a fost adoptat Raportul cu privire la rezultatele controlului complex al finanțării campaniei electorale a concurentului electoral Partidul Politic „ȘANSĂ” pentru alegerile locale generale din 5 noiembrie 2023, aprobat prin Hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 2240 din 14 februarie 2024.
61. Potrivit raportului au fost identificate neajunsuri, printre care, 71 donatori persoane fizice al concurentului electoral Partidul Politic „ȘANSĂ”, care nu aveau înregistrate la autoritățile competente venituri corespunzătoare în raport cu mijloacele financiare donate, fiind depășită de către respectivii donatori cota procentuală a donației cu mai mult de 30% față de venitul legal obținut în anul calendaristic precedent. La fel, au fost identificați alți 7 donatori persoane fizice care nu se aflau pe teritoriul Republicii Moldova, însă figurau în Registrul de evidență a donațiilor în numerar, parte componentă a Raportului final al concurentului electoral Partidul Politic „ȘANSĂ” privind finanțarea campaniei electorale pentru alegerile locale generale din 5 noiembrie 2023. La fel, potrivit datelor furnizate de Serviciul Fiscal de Stat către Comisia Electorală Centrală, în perioada 17.10.2023 - 07.12.2023, contribuabilul Partidul Politic „ȘANSĂ” nu a eliberat documente primare cu regim special (bonuri de plată).
62. Astfel, Colegiul Civil apreciază ca fiind relevante constatările formulate în hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 1550 din 8 noiembrie 2023.
63. Totodată, Colegiul Civil relevă că în rezultatul raportului, Comisia Electorală Centrală a adoptat Hotărârea nr. 2240 din 14 februarie 2024, prin care a sesizat Ministerul Justiției în vederea întreprinderii acțiunilor în condițiile art. 21 alin. (2) și (3) din Legea nr. 294/2007 privind Partidele politice.
64. Potrivit art. 21 alin. (1-3) Legii cu privire la Partidele politice, *Activitatea partidului politic poate fi limitată dacă prin acțiunile acestuia se aduc prejudicii grave pluralismului politic sau principiilor democratice fundamentale. Activitatea partidului politic poate fi limitată dacă partidul nu a depus raportul privind gestiunea financiară sau nu a prezentat informațiile necesare pentru efectuarea supravegherii și a controlului finanțării partidului politic, în termenul și formatul stabilite de Comisia Electorală Centrală. În cazul constatării acțiunilor menționate la alin.(1) și (1¹), Ministerul Justiției, din oficiu sau la sesizare, prin cerere scrisă, va solicita organului de conducere al partidului politic respectiv ca, în termen de cel mult o lună, să întreprindă măsuri pentru încetarea acestor acțiuni și despre rezultate să informeze ministerul. Dacă organul de conducere al partidului politic nu a îndeplinit cerința Ministerului Justiției, activitatea partidului*

politic va fi limitată pe un termen de până la 6 luni prin hotărârea definitivă a judecătoriei, la cererea Ministerului Justiției, care se depune în decurs de 5 zile după expirarea termenului stabilit conform prevederilor alin.(2).

65. Coroborând prevederile legale sus citate, Colegiul civil conchide că pentru limitarea activității partidului politic este necesară constatarea unei condiții și anume: 1) *dacă prin acțiunile acestuia se aduc prejudicii grave pluralismului politic sau 2) dacă partidul nu a depus raportul privind gestiunea financiară sau nu a prezentat informațiile necesare pentru efectuarea supravegherii și a controlului finanțării partidului politic, în termenul și formatul stabilite de Comisia Electorală Centrală.*
66. Așadar, potrivit sesizării, Ministerul Justiției a solicitat prin cererea nr. 01/3821 din 23 aprilie 2024 organului de conducere al Partidului Politic „ȘANSĂ” să prezinte în termen de 15 zile Comisiei Electorale Centrale informațiile și actele menționate în Hotărârea nr. 2240 din 14 februarie 2024 și Raportul cu privire la rezultatele controlului complex al finanțării campaniei electorale a concurentului electoral Partidul Politic „ȘANSĂ” pentru alegerile locale generale din 5 noiembrie 2023.
67. La data de 08 mai 2024 Partidul Politic „ȘANSĂ” a expediat în adresa Comisiei Electorale Centrale a RM anumite informații și acte și anume: extrasul cu datele necesare, rechizitele contului electoral, registrul de inventar, registrul de casă, facturile fiscale, informațiile cu donații de la persoane fizice, declarațiile persoanelor, donațiile persoanelor juridice, donațiile sub formă de bunuri, act nr. 1-918262 eliberat de către Serviciul fiscal de Stat, alte acte deținute.
68. La data de 14 mai 2024 Comisia Electorală Centrală a informat Ministerul Justiției, precum și președintele Partidului Politic „ȘANSĂ” că materialele remise în adresa Comisiei Electorale sunt doar copii ale actelor solicitate, prin urmare acestea nu pot fi analizate prin prisma autenticității, ceea ce permite a concluziona că acestea nu sunt conforme pentru efectuarea controlului. Totodată, ultimul a indicat că la data și ora indicată actele menționate nu au fost prezentate Comisiei. Astfel, Partidul Politic „ȘANSĂ” nu s-a conformat atât solicitării Comisiei Electorale Centrale cât și Cererii Ministerului Justiției.
69. Colegiul constată cu certitudine că Partidul Politic „ȘANSĂ” nu a prezentat informațiile necesare pentru efectuarea supravegherii și a controlului finanțării partidului politic, în termenul și formatul stabilit de Comisia Electorală Centrală, în acest sens fiind prezente condițiile pentru limitarea activității în privința Partidului Politic „ȘANSĂ”.
70. Colegiul învederează că, reieșind din conținutul scrisorii din 08 mai 2024, a Partidului Politic „ȘANSĂ” în adresa Ministerului Justiției se constată cu

certitudine că acestea sunt copii, nefiind autentificate, astfel nu pot fi analizate prin prisma autenticității, iar drept urmare, nu sunt conforme pentru efectuarea controlului.

71. Or, Colegiul apreciază critic argumentele pârâtului precum că nu a cunoscut care anume acte urmau a fi prezentate, așa cum potrivit citației Comisie Electorale Centrale președintele Partidul Politic „ȘANSĂ” a fost înștiințat pentru a se prezenta la sediul Comisiei Electorale Centrale în vederea clarificării tuturor aspectelor vizate, însă ultimul nu a dat curs citației.
72. Pe cale de consecință Colegiul Civil atestă că la caz, sunt aplicabile prevederile art. 21 alin. (3) Legii privind Partidele politice, *Dacă organul de conducere al partidului politic nu a îndeplinit cerința Ministerului Justiției, activitatea partidului politic va fi limitată pe un termen de până la 6 luni prin hotărârea definitivă a judecătoriei, la cererea Ministerului Justiției, care se depune în decurs de 5 zile după expirarea termenului stabilit conform prevederilor alin.(2).*
73. Reieșind din faptul că Comisia Electorală Centrală întemeiat a constatat abaterile prin Hotărârea nr. 2240 din 14 februarie 2024, Colegiul civil, consideră rațional și rezonabil aprecierile formulate de către Comisia Electorală Centrală în ceea ce privește sesizarea Ministerului Justiției în vederea întreprinderii acțiunilor în condițiile art. 21 alin. (2) și (3) din Legea privind Partidele politice.
74. În concluzie, materialul probator menționat, incontestabil confirmă faptul existenței condiției pentru limitarea activității în privința Partidului Politic „ȘANSĂ”.
75. Cu privire la concretizarea cererii depusă de Ministerul Justiției, și anume că, instanța urmează să dispună limitarea activității Partidului Politic „ȘANSĂ” pe un termen de 6 luni, în ceea ce privește informarea opiniei publice despre activitatea sa; propagarea ideilor, scopurilor, obiectivelor cuprinse în Programul și Statutul său; fondarea și dispunerea de organe proprii mass-media; desfășurarea activității editoriale; desfășurarea mitingurilor, demonstrațiilor, oricăror alte întruniri și manifestații; participarea prin înaintarea de candidați și prin desfășurarea campaniilor electorale la alegerile prezidențiale, parlamentare și locale; organizarea conform legislației electorale; participarea prin reprezentanții săi la conducerea statului; folosirea tuturor tipurilor de depuneri bancare, cu excepția cazurilor când sunt necesare decontări cu contractanții, decontări aferente îndeplinirii contractelor individuale de muncă, decontări pentru repararea prejudiciilor cauzate prin acțiunile partidului politic, decontări pentru plata impozitelor, taxelor și amenzilor, - Completul de judecată reține că, Partidul Politic „ȘANSĂ” este la prima abatere în sensul încălcării prevederilor art. 21 Legii cu privire la

Partidele politice, mai mult ca atât, norma art.21 alin.(3) din Legea Partidelor politice oferă marjă de discreție în ceea ce privește termenul de limitare a activității (pînă la 6 luni), astfel limitarea activității partidului pe un termen de 6 luni după cum se solicită, ar fi o formă de pedeapsă exagerat de dură pentru activitatea partidului.

76. În această ordine de idei, Colegiul va remarca că în jurisprudența sa, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reținut că articolul 3 din Protocolul nr. 1 la Convenție consacră un principiu fundamental într-un regim politic cu adevărat democratic și are o importanță fundamentală în sistemul Convenției. Rolul statului, în calitate de ultim garant al pluralismului, implică adoptarea de măsuri pentru a organiza alegerile democratice în condiții care asigură libera exprimare a opiniei poporului privind alegerea corpului legislativ (*Özgürlük ve Dayanışma Partisi (Ödp) v. Turcia*, 10 mai 2012, § 27; *Bakirdzi și E.C. v. Ungaria*, 10 noiembrie 2022, § 42). Or, chiar și drepturile garantate de articolul 3 nu sunt absolute. Există loc de „limitări implicite”, iar statele contractante trebuie să dispună de o marjă largă de apreciere în această materie (*Labita v. Italia [MC]*, 6 aprilie 2000, § 201; *Vito Sante Santoro v. Italia*, 1 iulie 2004, § 54). Astfel, dacă dreptul de a candida nu este absolut, limitările implicite care pot face obiectul său nu trebuie să-l reducă până aduc atingere esenței sale și nici să-l priveze de efectivitatea sa. Astfel de limitări trebuie să fie conforme cu statul de drept și să fie însoțite de suficiente garanții pentru a evita arbitrariul (*Ofensiva Tinerilor v. România*, 15 decembrie 2015, § 52). De asemenea, limitarea trebuie să urmărească realizarea unui scop legitim și să utilizeze mijloace care nu sunt disproporționate (*Kalda v. Estonia (nr. 2)*, 6 decembrie 2022, § 40).
77. Totodată Colegiul atestă că potrivit art. 21 alin. (5) Legii privind partidele politice, *Pe perioada limitării activității partidului politic, acestuia îi este interzisă participarea individuală sau în comun la alegeri și referendumuri, producerea, furnizarea, distribuirea și difuzarea publicității politice, fondarea mijloacelor de informare în masă, organizarea întrunirilor, a mitingurilor, a demonstrațiilor, a pichetărilor și a altor acțiuni publice, folosirea tuturor tipurilor de depuneri bancare, cu excepția cazurilor când sunt necesare decontări cu contractanții, decontări aferente îndeplinirii contractelor individuale de muncă, decontări pentru repararea prejudiciilor cauzate prin acțiunile partidului politic, decontări pentru plata impozitelor, a taxelor și amenzilor.*
78. Așadar, potrivit prevederilor art.21 alin. (5) Legii privind partidele politice, Legea prevede exhaustiv interdicțiile activității partidului politic pe perioada limitării activității acestuia, astfel Colegiul consideră inoportun reiterarea suplimentară a acestora.

79. Având în vedere cele menționate, reieșind din cumulul circumstanțelor și din constatările descrise supra, Colegiul concluzionează argumentele invocate de Ministerul Justiției, în suportul acțiunii, sunt susceptibile să determine admiterea parțială a acțiunii cu limitarea activității Partidului Politic „ȘANSĂ” pe un termen de 3 luni.
80. Potrivit art.82 Cod procedură civilă, *cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat și din cheltuielile de judecare a cauzei.*
81. Potrivit art.98 alin.(1) CPC, *cheltuielile aferente judecării cauzei, suportate de instanța judecătorească, precum și taxa de stat, de a căror plată reclamanta a fost scutită, se încasează la buget de la pîrît proporțional părții admise din acțiune dacă pîrîtul nu este scutit de plata cheltuielilor de judecată.*
82. În conformitate cu prevederile pct. 1.7 din Anexa nr. 2 a Legii taxei de stat nr. 213 din 31.07.2023, *Se scutesc de taxa de stat și de taxa de timbru autoritățile administrației publice centrale, organele centrale de specialitate ale administrației publice, Curtea de Conturi și organele subordonate lor finanțate de la bugetul de stat, precum și autoritățile administrației publice locale.*
83. Reieșind din faptul că partea reclamantă în cauză – Ministerul Justiției, este scutită de plata taxei de stat la depunerea acțiunii, instanța de judecată va dispune încasarea din contul pârâtului - Partidul Politic „ȘANSĂ”, în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 250 (două sute cincizeci) lei.
84. În temeiul art.236-241 Cod de procedură civilă, Colegiul Civil, -

h o t ă r ă ș t e:

Cererea de chemare în judecată înaintată de Ministerul Justiției către Partidul Politic „ȘANSĂ”, intervenient accesoriu Comisia Electorală Centrală, privind dispunerea limitării activității - se admite parțial.

Se limitează activitatea Partidului Politic „ȘANSĂ” pe un termen de 3 (trei) luni.

În rest acțiunea se respinge.

Se încasează de la Partidul Politic „ȘANSĂ” în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 250 (două sute cincizeci) lei.

Hotărârea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Bălți în termen de 10 (zece) zile de la data pronunțării dispozitivului, prin intermediul Judecătoriei Bălți, sediul Central.

Președinte, judecător:

Balan Eduard

Judecători:

Ghercavii Svetlana

Snejana Dubceac